

**Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Рівненської ОДА
Рівненський державний гуманітарний університет**

**Матеріали
XVI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
«ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ»**

1 листопада 2023 року
м. Рівне

Організаційний комітет:

Постоловський Р.М., канд. іст. наук, професор, ректор Рівненського державного гуманітарного університету – голова оргкомітету;

Павелків Р.В., докт. психол. наук, професор, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету – заступник голови оргкомітету;

Дейнега О.В., доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи Рівненського державного гуманітарного університету – заступник голови оргкомітету;

Сяський А.О., докт. техн. наук, професор кафедри інформатики та прикладної математики Рівненського державного гуманітарного університету;

Войтович І.С., докт. пед. наук, професор, завідувач кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Гнедко Н.М., канд. пед. наук, доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Павлова Н.С., канд. пед. наук, професор кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету;

Шроль Т.С., канд. пед. наук, доцент кафедри інформаційно-комунікаційних технологій та методики викладання інформатики Рівненського державного гуманітарного університету

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол №11 від 26.10.2023 р.)

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Яковишина Тетяна В'ячеславівна

кандидат педагогічних наук, доцент

Рівненський державний гуманітарний університет

Анотація. У публікації розкривається проблема застосування інформаційних технологій в освітньому процесі дітей з ООП. За допомогою комп'ютерних технологій можна вирішити такі завдання в навчанні дітей з ООП: посилити інтенсивність уроку; підвищити мотивацію учнів; вести моніторинг їхніх досягнень. З'ясовано, що завдяки застосуванню інформаційних технологій можна створити ситуацію, сприятливу для досягнення успіху в навчальній діяльності здобувачів з ООП.

Ключові слова: інформаційні технології, комп'ютерні засоби навчання, освітні технології, учні з ООП.

Yakovyshyna Tetiana. Application of information technologies in education of children with special educational needs.

Abstract. The publication reveals the problem of using information technologies in the educational process of children with special educational needs. With the help of computer technologies, it is possible to solve the following tasks in the education of children with special educational needs: increase the intensity of the lesson; increase students' motivation; monitor their achievements. It was found that thanks to the application of information technologies, it is possible to create a situation favorable for achieving success in the educational activities of applicants with special educational needs.

Key words: information technologies, computer teaching aids, educational technologies, students with special educational needs.

Одним із основних критеріїв оцінки професіоналізму педагога є володіння сучасними освітніми технологіями, що включають не тільки використання комп'ютера, але й різних засобів техніки та зв'язку.

Впровадження ІКТ у роботу вчителя початкових класів здійснюється за такими критеріями: робота з ресурсами Інтернет; використання готових програм; презентації до уроків; розробка своїх програм тощо [1].

Зауважимо, що можливості використання ІКТ великі. Для посилення інтенсивності уроку потрібне створення дидактичних матеріалів. Це дозволить підвищити загальний рівень навчального процесу, посилити пізнавальну активність учнів, особливо з ООП. За даними вчених, людина запам'ятовує 20 % почутого і 30 % побаченого, і більше 50 % того, що він бачить і чує одночасно [2].

Інформаційна технологія – це сукупність методів, виробничих процесів та програмно-технічних засобів, навчальних матеріалів, що об'єднана технологічним процесом та забезпечує збирання, зберігання, обробку, виведення та поширення інформації для зниження трудомісткості процесів використання інформаційних ресурсів, підвищення їх надійності та оперативності.

У сучасному світі інформаційні технології стали невід'ємною частиною життя, вони вплинули на усі сфери нашого існування, включаючи освіту. Початкова школа не є винятком і також відчуває великий вплив інформаційних технологій. Однак, важливо враховувати, що серед учнів початкової школи є діти з особливими освітніми потребами (ООП), і вони також мають право на доступ до сучасних технологій та якісну освіту. У нашій розвідці розглянемо, як застосування інформаційних технологій може допомогти у роботі з такими учнями.

Зауважимо, що комп'ютерні засоби навчання називаються інтерактивними, якщо вони мають здатність:

- 1) «відгукуватися» на дії учня та вчителя,
- 2) «вступати» з ними в діалог [2].

Комп'ютер можна використовувати на всіх етапах уроку. При цьому на різних етапах уроку він виконує різні функції:

- 1) вчителя;
- 2) робочого інструменту;
- 3) об'єкта навчання;
- 4) співдіяльнісного колективу;
- 5) дозвіллевого (ігрового) середовища.

За допомогою комп'ютерних технологій можна вирішити такі завдання в навчанні дітей з ООП:

- 1) посилити інтенсивність уроку;
- 2) підвищити мотивацію учнів;
- 3) вести моніторинг їхніх досягнень [3].

Покращення якості освіти учнів з ООП переважно залежить і від асистентів вчителів. Використання ІКТ допоможе асистенту вчителя підвищити мотивацію навчання дітей до предмета та призведе до позитивних результатів:

- 1) забезпечить процес засвоєння навчального матеріалу молодших школярів з ООП;
- 2) сприяє індивідуалізації – залучається кожен учень з ООП до процесу навчання;
- 3) збільшить обсяг виконаної роботи;
- 4) викличе живий інтерес до предмету пізнання;
- 5) здійснить диференційований підхід;
- 6) розширить загальний світогляд учнів;
- 7) підвищить рівень використання наочності під час уроку.

Завдяки застосуванню інформаційних технологій можна створити ситуацію, сприятливу для досягнення успіху в навчальній діяльності, де основне місце у структурі навчання молодших школярів з ООП займає процес, який сприяє засвоєнню знань, умінь та навичок, що дозволяють адаптуватися дитині з ООП до реальних умов та виявити свою індивідуальність. Тому важливо, аби кожен учитель початкової школи повинен мати у своєму арсеналі необхідну кількість електронних посібників для роботи з учнями з ООП [2].

Багато сучасних засобів ІКТ не розроблялися спеціально для молодших школярів з ООП, тому завданням вчителя часто є аналіз необхідних дидактичних матеріалів для засобів ІКТ та розробка методики їх застосування у навчальному процесі.

Існують переваги у застосуванні інформаційних технологій у навчанні дітей з ООП.

По-перше, інформаційні технології можуть стати потужним інструментом для індивідуалізації навчання. Учні з ООП можуть мати різний рівень потреб і можливостей. Використання різних програм і веб-сервісів, які дозволяють налаштовувати завдання під конкретного учня, допомагає вчителю створити індивідуальний підхід до навчання. Наприклад, програми для читання з можливістю зміни шрифту, розміру тексту і інших параметрів можуть полегшити навчання дітей з дислексією.

По-друге, інформаційні технології можуть допомогти в створенні сприятливого середовища для навчання для учнів з ООП. Використання аудіо- та відеоматеріалів, інтерактивних вправ та ігор може зробити навчальний процес більш доступним та цікавим для цієї категорії учнів. Наприклад, відео уроки з субтитрами можуть сприяти зрозумілішому сприйняттю матеріалу для учнів з порушеннями слуху.

По-третє, інформаційні технології розширюють можливості спілкування та співпраці між учнями та вчителями. Електронні засоби комунікації, такі як електронні листи чи он-лайн-платформи для навчання, дозволяють учням з ООП легше звертатися до вчителя з питаннями та отримувати необхідну підтримку. Крім того, спільні веб-проекти і завдання можуть створити можливість для учнів з ООП брати участь у колективних діях та розвивати комунікативні навички [2].

Проте, важливо зазначити, що застосування інформаційних технологій в навчальному процесі учнів з ООП вимагає особливої уваги і підходу. Вчителі повинні мати відповідну підготовку та розуміти потреби кожного учня. Також необхідно забезпечувати доступність технічних засобів та програм для всіх учнів, незалежно від їхніх можливостей та фінансового стану.

Отже, інформаційні технології можуть значно полегшити навчання учнів з особливими освітніми потребами в початковій школі. Вони дозволяють індивідуалізувати навчальний процес, створювати сприятливе середовище для навчання та підвищувати доступність освіти для всіх дітей. Однак важливо пам'ятати про необхідність грамотної організації роботи та підготовки вчителів для успішної реалізації цих можливостей.

Список використаних джерел

1. Буйницька О. Інформаційні технології та технічні засоби навчання. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 240 с.
2. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник / Під заг. ред. Софій Н. З., Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66 с.
3. Яковишина Т. Цифрова освіта як крок до європейського стандарту освіти. *Актуальні проблеми освіти і виховання в умовах євроінтеграційного поступу*: матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції: 28 квітня 2022 р. Рівне: РДГУ, 2022. С. 133-137.

ЗМІСТ

ЧАСТИНА 1.

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ НАУКАХ

<i>Алексєєва Ганна Миколаївна, Антоненко Олександр Володимирович, Овсянніков Олександр Сергійович.</i> ЗАСТОСУВАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ У ПТНЗ.....	3
<i>Березюк Наталія Петрівна, Гнедко Наталя Михайлівна.</i> ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВЧИТЕЛЯМИ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ 5-6 КЛАСІВ.....	7
<i>Гнедко Наталя Михайлівна.</i> РОЛЬ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ.....	12
<i>Гойда В'ячеслав, Павлова Наталя Степанівна.</i> РОБОТОТЕХНІКА В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	14
<i>Датських Ганна Іванівна.</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ.....	16
<i>Дмитрієва Марина Вікторівна.</i> АДАПТАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПІДХОДІВ ДО ВИМОГ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕПОХИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ.....	20
<i>Добей Василь Сергійович, Войтович Ігор Станіславович.</i> ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ВИКЛАДАЧА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	23
<i>Жеребило Василь, Ляшук Тарас Григорович.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ....	25
<i>Казакова Світлана Володимирівна.</i> ТИПИ СТАВЛЕННЯ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ ДО ПЕРСОНАЛУ ОСВІТНЬОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЯК ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ.....	28
<i>Качуровська Оксана Борисівна.</i> РОЗВИТОК УВАГИ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ ЗАСОБАМИ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	31
<i>Кондратова Людмила Григорівна.</i> ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ.....	34
<i>Кравчук Оксана, Гнедко Наталя Михайлівна.</i> НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ГРАФІКИ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	38
<i>Лозинська Анна, Мишкарьова Світлана Володимирівна.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	43
<i>Максимчук Ольга Петрівна, Остапчук Наталя Олександрівна.</i> МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ» В 5 КЛАСІ НУШ.....	46

<i>Матвійчук Ірина, Дубич Катерина Петрівна.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ МІКРОНАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	49
<i>Махник Софія Ігорівна, Остапчук Наталія Олександрівна.</i> ВИКОРИСТАННЯ YOUTUBE ДЛЯ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	52
<i>Мишкарьова Світлана Володимирівна.</i> РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО УРОКУ МАТЕМАТИКИ.....	54
<i>Місюра Любов Володимирівна, Остапчук Наталія Олександрівна.</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ЦИФРОВІ ПРИСТРОЇ» В 5 КЛАСІ НУШ.....	57
<i>Продан Марія-Валерія Михайлівна, Певсе Андрія Андріївна.</i> ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ З МЕТОЮ ПОГЛИБЛЕННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ.....	60
<i>Романюк Аліна Афанасіївна.</i> ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСВІТІ.....	62
<i>Садовий Микола Ілліч, Трифонова Олена Михайлівна.</i> М'ЯКІ ТА ТВЕРДІ НАВИЧКИ – МЕЖА СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖ НИМИ В ЕПОХУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	65
<i>Свиридюк Денис, Антонюк Микола Степанович.</i> ІСТОРИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ІНФОРМАТИКИ В УКРАЇНІ.....	68
<i>Середа Олексій Сергійович, Остапчук Наталія Олександрівна.</i> ОНЛАЙН-ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІНФОРМАТИКИ В 5 КЛАСІ НУШ.....	72
<i>Стрижеус Вікторія Русланівна, Остапчук Наталія Олександрівна.</i> СТВОРЕННЯ КАНАЛУ YOUTUBE ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ.....	75
<i>Федорук Юрій, Гнедко Наталя Михайлівна.</i> ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ.....	78
<i>Щедрина Марина Миколаївна.</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ФОРМУВАННІ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	82
<i>Яковишина Тетяна В'ячеславівна.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	85

ЧАСТИНА 2. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНИХ ТА ЕКОНОМІЧНИХ НАУКАХ

<i>Абросімов Євгеній Олександрович.</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ І АУГМЕНТОВАНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ.....	89
---	----